

A költő-királyné és a színésznő estje

Sisi verseit előadja Pálffy Margit

Két asszonyé volt a budakeszi este: a költőné és a színésznő. Erzsébet királyné versei hangzottak el a pódiumon, Pálffy Margit előadásában. A színpadkép pedig: akár egy szürrealista álom.

Töprengtem egy darabig, melyikükkel kezdjem. A szép és okos költő-királynéval, akit monográfusa, Brigitte Hamann dilettáns Heine-epigonnak titulált, avagy az érzékeny színésznővel, aki művészetével végleg szertefoszlatta a botfüli történeztől származó előítéletet. Mert mindkét teljesítmény, a költői és a színészi egyaránt individuális, személyessége folytán megismételhetetlen. S az előadói tehetség jövőből egységbe is forrt azon a budakeszi estén.

Pálffy Margit mint a történelem álmából kilépő kísértet: fehér ruhában, kék hajjal kelti életre a Burg sirályát – ahogyan Erzsébet, a költő nevezte önmagát, magányos madarat a bécsi udvar sivar etikettvilágában, fojtogató intrikái közepette. Ő szilaj volt és lelkében szabad, távol állt tőle minden mesterkéltesség; császárnéként is úgy írta alá a nevét: Sisi. Így, egyszerűen, a közepén egyetlen s-sel.

S lám, száz esztendővel a halála után sem hiszünk el neki, hogy egy királyné ennyire természetes lehet, hisz oly gyakran biggyesztek oda sok róla szóló írásban azt a fölöslegesen finomkodó, második s betűt.

Mint a történelem álmából kilépő kísértet

Talán mert ő maga is csupán Európa legszebb és legelőkelőbb, legfinomabb asszonyának arcát mutatta a nagy nyilvánosság előtt – a lelki társak hiányától szenvedő, érzékeny művész verseit a titok fátyla fedte. Uralkodónak uralkodni illett, nem pedig haszontalan kádenciákat faragni.

Hogy mennyire nem haszontalanok ezek a kádenciák, azt Pálffy Margit bebizonyította. Erzsébet versei újult erővel szólnak hozzánk: súlyos pátosz és frivol ironia, romantikus érzelmesség és sziporkázó humor egyszerre hullámszánkban. Igaz, nem a példakép, Heine magasságában – de valódi költészetként, amit az értő és sokoldalú színészi alakítás hitelesít.

Pálffy Margit fokról fokra melegszik bele az előadásba, egyre több arcát mutatja; hangjával, mozdulataival, mimikájával egyre több árnyalatot csillogtat meg. Valósággal széppel a pódiumon, a végére már elhiszük, hogy az utánozhatalanul gyönyörű Erzsébet áll velünk szemben. Karszűz és áttetszően, határozott jellemmel és mégis dédelgetni valóan; csöndes-boldogtalanul és a fájdalomtól hangosan, az önérték méltóságával – és magát móralkálva, amint kacagatón kifigurázza ellenlábait.

Mészöly Dezső írja a költő Erzsébetéről: elvettette az időpontot, amikor művei kiadatását végrendeletében csak hatvan évvel a halála után engedélyezte. Mert hatvan esztendő a félmúlttal egyenlő – nincs elég közel, és nincsen elég távol. A kor izlésvilágában élő kortársak már halottak, az akkoriak pedig éppen hogy más divatok felé fordulnak. Az eredmény: a méltatlan feledés – pedig Erzsébet mint lelkének legjavát szánta verseit az utókornak.

Pálffy Margit, a huszadik század végi, értő társ most átnyújtotta őket nekünk.

Rados Virág

Bajvívók és reneszánsz zenészek

Néha igazi vér is folyik – Divatba jöttek a várjátékok

A lovagi tornák a középkorban is inkább látványos show-műsorok, mint életre-halálra szóló összecsapások voltak. Mátyás király korából maradt fenn egy beszámoló, amely szerint egy lovas vékony csövekkel ellátott fapajzsot használt. E csöveket ökörvérrel töltötték meg, és amikor az ellenfél rácsapott a pajzsra, a közönség hűledve kiáltott a kifróccsenő vér, a lovas súlyosnak tűnő sebesülése láttán.

A Diósi Bajvívó Egylet is hasonló műsorok keretében eleveníti fel a lovagkört. Az ökörvértől ugyan eltekintenek, de fegyvereik, ruháik, sisakjaik teljesen korhűek. Alkalmam volt megemlíteni egyik kardjukat, amellyel az ország több várjátékán vívtak: pontosan olyan néhez, mint a múzeumi vitrinekben látható eredeti. A csoport vezetője, Madarász Arnold ad rá, hogy olyan eszközökkel küzdjenek, mint a Hadtörténeti Múzeum kiállításain láthatók.

Mi több, a kardokat, bárdokat, buzogányokat eredeti technikával, kovacsolással készítik el. A módszert az utolsó magyar fegyverkovácsból, egy bonyhádi mestertől lesték el. A középkori technológia működik, csak néha kell lángvágót vagy hegesztőberendezést használni.

Az idei évben reneszánszát éli a történelmi játékok divatja és a historikus zene. Volt egy hasonló fellángolás a hetvenes évek Magyarországon, amikor több megyében is alakultak csapatok, de akkor nem sikerült hagyományt teremteni. Az elmúlt években fokozatosan divatba jöttek a haditornák: Pest megyében a híres Visegrádi Palotajátékok, vagy a síófoki Arany-pajzs Haditorna, a gyulai végvári esték, a sümegi várjátékok és a nagyvászonyi lovasnapok. Ezek a programok az idén részt vett a Diósi Bajvívó Egylet, és a vele szinte összenőtt Susato Régizene Együttes. A lovagegylet tavaly ősszel alakult, az együttes valamivel régebben.

„Egész télen verték a vasakat, füstöltek” – mondja Köhidi Tamás, a Susato művészeti vezetője a bajvívókról (ő is tag), és szavai akár egy történelmi regényben is megállnák a helyüket. A nagy készülés végül is megérte: a tavaszi és nyári szezonban nagy sikerrel szerepeltek mindenhol, és újabb meghívásokat kaptak. Eleinte még adódtak gondok a harci stílussal. A diósgyőri bemutatón igazi vér folyt, „szét-

Csata közben

HANCISOVSZKI JÁNOS FELVÉTELE

verték egymást” a lovagok. A mentők állítólag riadókészültségben álltak, amikor a diósiak léptek fel. A sérülteknek egy módjuk van kipiheenni a faramalkokat: ha egy-egy összecsapás alatt ők vállalják a király szerepét, aki a trónról nézi az alant zajló csatát. A lovagi tornák megszokott küzdési formái között van kardvívás, buzogányos, bárdos összecsapás, bot-harc és célba dobás hajtóbárdal. A lovas küzdelmek lóhíján kimaradnak a programból.

A régmúltban a lovagok bandériumokban hadakoztak. A többnyire nemesúri, földesúri lovagok kísérekkel, apródokkal vették körül magukat, akik mind uruk címerét vagy annak részletét viselték. Ennek megfelelően öltöznek a ma diósi lovasjai is, saját maguk tervezik ruháikat is, habár maga az egy-egy lovagot is „tart”, hiszen csata csak közöttük lehetséges. További különbség, hogy a lovagoknak nem a király, hanem a diósi művelődési központ „parancsol”, hiszen ezen intézmény alá tartoznak a historikus zenekarral együtt. A lovagi tornák ma már nem a becsületért, hanem hobbiból folynak, ezért a tagok – felnőtt emberek és diákok egyaránt – saját költségükre vívnak. Egy év alatt azért elérték azt a szintet, hogy a fellépések bevételei fedezik ezeket a kiadásokat.

Hasonló a helyzet a Susato együttesrel is, nekik különleges, reneszánsz kori hangszereik

vannak. A ma már ritkán használt furulyákat, dudákat és vonósokat csak néhány cég gyártja, beszerzésük ezért nem olcsó. Még akkor sem, ha a hurokat Köhidi Tamás együttesvezető maga gyártja belőlük.

A zenészek gyakran lépnek fel együtt a bajvívókkal, de ilyenkor mindenképpen anakronizmusba keverednek. A lovagkor ugyanis leginkább Nagy Lajoshoz, illetve a XIV. századhoz, amíg az együttes zenéje az 1500-as évekhez kötődik.

A középkori zenét nehezen fogadná be a mai közönség – magyarázza az együttesvezető. A lovagkorban keleties, egyszerű énekek játszóttak, amelyeknél jóval európaibb, dallamosabb a polifon reneszánsz muzsika.

A historikus együttes tagjai a diósi „kis” általános iskola jelenlegi és volt tanítványai. Erdékes, hogy egyikük sem zeneiskolába járt, hanem Köhidi Tamás tanította be nekik a dalokat, néha olyan hangszereken is, amik nem maguk sem játszik. A Susatóból egyetlen dolog hiányzik, az ének. Óriási hiány, hogy eddig nem találtak énekest, hiszen a reneszánsz zene irodalmának tekintélyes része vokális. Amig valaki nem jelentkezik erre a posztra, zenekari felállásban készítenek demokazettákat. A legközelebbi éppen a Zeneakadémia. Ott azért jobb a hangzás, mint kardcsörgés közben egy várudvaron.

M. H. T.

Öregszik a fesztiváldíjas kórus

Ismét megrendezik Pécelen a dalostalálkozót

A péceli kultúrház nagytermében felcsendül a „Ragyogj le ránk áldott derűvel fénynek királya, Nap” dalsor, jelezve ezzel, hogy a kóruspróba elkezdődött.

A Petőfi Sándor Fesztiváldíjas Férfikórus 87 éve alakult, és azóta tevékenykedik Pécelen. Ugyan az ő működésükbe is beleszólt a második világháború, de ennek befejeztével ismét összegyűltek az énekesek, maguk és községük szórakoztatására.

1967-ben újjászervezték a kórust. A munka 1972-ben meghozta eredményét. Ezüstkoszorú minősítést kapott a férfikar.

Az 1976-os gödöllői minősítő hangversenyéről Aranykoszorú diplomával térhettek vissza községükbe. Ez fordulópontot jelentett az énekkar életében. Számos meghívást kaptak itthonról, s Finnországban is szerepeltek, nagy sikert aratva. 1983-ban Bakonyi Árpád karnagy vezetésével Gyöngyösön Fesztiválkórus minősítést nyertek.

Ezt a minősítést azóta háromszor védték meg, először Farkas Pál irányításával, majd kétszer Szalay Miklós karnagy vezényletével. 1991-ben a nemzetközi kórustalálkozó alkalmával Pécelen közös hangversenyt adtak

finn, szlovák, német és holland kórusokkal. Egy évvel később, február 1-jén Szalay Miklós, az Állami Operaház karnagya vette át az irányítást és vezeti ma is a kórust.

Az énekkar azonban előregegett, a tagok átlagéletkora 60 év. Ezért új tagokat toboroznak. Véglegessé vált az idei, november 22-én kezdődő kórustalálkozó programja is. Az eseményen részt vesz a nagymenyéri (Szlovákia) Bárdos Lajos Énekegyüttes, Kosd Község Női Kórusa, a Váchartyáni Női Kórus és a rendező Petőfi Sándor Fesztiváldíjas Férfikórus.

A. Györe Balázs

BEFEKTETÉSSZERVEZŐ ÉS INGATLANFORGALMAZÓ KFT.

Lakópark Sasadon,

a XI., Rétköz utcában 97 m²-es és 67 m²-es társasházi lakások azonnali beköltözéssel, illetve garzon- és 110 m² közötti lakások 1998 tavaszi beköltözéssel lekötethetők.

- Piacképes lakást napi áron továbbra is beszámítunk.
- Kulcsrakész átadás I. osztályú minőségben.
- Építési támogatás igénybe vehető.
- A beköltözhető lakásokat minden szombaton 10-12 óra között bemutatjuk.

Gazdagrétiék, figyelem!

Föld alatti teremgarázsok külön is eladók.

Üzlethelyiségek

A XI., Rétköz utcai társasházban üzlethelyiségek eladók vagy bérbe adók. Eladási ár: 200 ezer Ft + áfa/m². Lizinglehetőség.

Tel.: 267-9845 vagy 267-9846

bauMax
építéshez - szépítéshez

Magyarország legnagyobb barkácsruház-lánca vagyunk. Intenzíven terjeszkedő cégünk budapesti áruházai

ÁRUHÁZVEZETŐ-HELYETTES

pozícióba dinamikus, felsőfokú kereskedelmi és/vagy közigazgatás végzettséggel rendelkező tapasztalt hölgyet vagy urat keres.

Társalgási szintű német nyelvtudás követelmény.

Egy sikeres kereskedelmi cég kínál Önnek felelősségteljes állást, vonzó jövedelmet, felelősközelési lehetőséget, kiváló csapatot és kitűnő munkakörülményeket.

Német és magyar nyelvű önéletrajzát a következő címre várjuk: bauMax-x Magyarország Rt. Központ, 1453 Budapest, Pf. 21.

OPEL KÖVESDÁN

Ünnepeljen velünk!

Két éves az Opel Kövesdán, és ebből az alkalomból év végéig különféle meglepetésekkel várjuk kedves ügyfeleinket! Márkakereskedésünk az Opel teljes típusválasztékát kínálja rendkívül kedvező fizetési feltételekkel. Teljes körű szerviz szolgáltatások magas színvonalon. Használt autók beszámítása emelt áron!

1221 Bp. Budafok, Hajó u. (az új 6-os út mellett) Tel.: 22-88-100, 22-88-102, Fax: 22-88-103

